

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Зовнішня політика країн ЦСЄ та ПСЄ»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на
засіданні кафедри
міжнародних відносин
Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Зовнішня політика країн ЦСЄ та ПСЄ
Освітня програма	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна
Курс / семестр	3/5
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Мета дисципліни глибоке усвідомлення студентами особливостей принципів й основних рис зовнішньої політики країн цих двох регіонів, розкрити чинники, що впливають на її формування, еволюцію та перспективи реалізації цілей.

Основними **завданнями** вивчення студентами дисципліни «Зовнішня політика країн ЦСЄ та ПСЄ» є дати студентам цілісні й систематизовані знання про зовнішню політику країн ЦСЄ та ПСЄ.

Компетентності

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, які відповідають меті та завданням навчальної дисципліни

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області.

ЗК 5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 1 Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин та / або регіональних студій.

СК 2 Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК 7 Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси на Європейському континенті та місце в них України.

Програмні результати навчання

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних акторів у світовій політиці.

РН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

3. Структура дисципліни

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Країни Центрально-Східної та Південно-Східної Європи у міжнародних відносинах з кінця XIX ст. до 1945 р.	Розглянути місце країн Центрально-Східної та Південно-Східної Європи у міжнародних відносинах кінця XIX – початку XX ст., а саме Болгарію в системі міжнародних відносин від кінця Першої і до кінця Другої світової війни Югославію в системі міжнародних відносин (1918-1945 рр.) Зовнішню політику Чехословацької республіки в 1918-1945 рр. Зовнішню політику Румунії від кінця Першої до кінця Другої світової війни Зовнішню політику Угорщини в 1918 –1945 рр.	Тести, Контрольні запитання, Кейси, Завдання для індивідуальної роботи, Завдання для самостійної роботи
2.	Тема 2. Країни Центрально-Східної та Південно-Східної Європи у міжнародних відносинах після Другої світової війни	Проаналізувати зовнішню політику країн Центрально-Східної та Південно-Східної Європи в епоху «холодної війни», а саме Зовнішню політику Болгарії (1944-1989 рр.). Зовнішню політику Югославії (1945-1990 рр.). Зовнішню політику Чехословаччини в 1945-1989 рр. Зовнішню політику Румунії в 1945-1989 рр. Зовнішню політику Угорщини в 1945-1989 рр.	Тести, Контрольні запитання, Кейси, Завдання для індивідуальної роботи, Завдання для самостійної роботи
3.	Тема 3. Зовнішня політика Угорщини	Розглянути основні пріоритети зовнішньої політики країни Проаналізувати підготовку і вступ країни до ЄС Ознайомитися з підготовкою та вступом країни до НАТО Окреслити двосторонні відносини з Україною: від встановлення дипломатичних відносин і до сьогодення, особливо звернути увагу на двосторонні відносини після 24 лютого 2022 року	Тести, Контрольні запитання, Кейси, Завдання для індивідуальної роботи, Завдання для самостійної роботи
4.	Тема 4. Зовнішня політика Чеської Республіки	Розглянути основні пріоритети зовнішньої політики країн Проаналізувати підготовку і вступ країн до ЄС Ознайомитися з підготовкою та вступом країн до НАТО Окреслити двосторонні відносини з	Тести, Контрольні запитання, Кейси, Завдання для індивідуальної роботи,

		Україною: від встановлення дипломатичних відносин і до сьогодні, особливо звернути увагу на двосторонні відносини після 24 лютого 2022 року	Завдання для самостійної роботи
5.	Тема 5. Зовнішня політика Республіки Польща	Розглянути основні пріоритети зовнішньої політики країни Проаналізувати підготовку і вступ країни до ЄС Ознайомитися з підготовкою та вступом країни до НАТО Окреслити двосторонні відносини з Україною: від встановлення дипломатичних відносин і до сьогодні, особливо звернути увагу на двосторонні відносини після 24 лютого 2022 року	Тести, Контрольні запитання, Кейси, Завдання для індивідуальної роботи, Завдання для самостійної роботи
6.	Тема 6. Зовнішня політика Словачької Республіки	Розглянути основні пріоритети зовнішньої політики країни Проаналізувати підготовку і вступ країни до ЄС Ознайомитися з підготовкою та вступом країни до НАТО Окреслити двосторонні відносини з Україною: від встановлення дипломатичних відносин і до сьогодні, особливо звернути увагу на двосторонні відносини після 24 лютого 2022 року	Тести, Контрольні запитання, Кейси, Завдання для індивідуальної роботи, Завдання для самостійної роботи
7.	Тема 7. Співробітництво України з країнами ЦСЄ	Розглянути співробітництво України з країнами ЦСЄ Проаналізувати співпрацю в міжнародних організаціях Окреслити співробітництво Вишеградської групи та України Ознайомитися зі співробітництвом України і Польщі в рамках Люблінського трикутника Проаналізувати регіональне співробітництво між Україною та ЄС	Тести, Контрольні запитання, Кейси, Завдання для індивідуальної роботи, Завдання для самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	20
Бали за контрольну роботу за теми, винесені на лекційні і семінарські заняття	20

Бали за індивідуальну роботу	5
Бали за самостійне опрацювання додаткової літератури	5
Іспит	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на парах	Оцінка за контрольну роботу	Оцінка за індивідуальну роботу	Оцінка за самостійну роботу	Екзамен	Разом
20	20	5	5	50	100
<ul style="list-style-type: none"> Оцінювання відповідей студентів на практичних заняттях відбувається за 5 бальною шкалою 					

Поточний контроль з дисципліни «Зовнішня політика країн ЦСЄ та ПСЄ» відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять, написання контрольної роботи, підготовки індивідуальної роботи та контролю самостійного опрацьованої додаткової літератури.

Перевірка засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей (в тому числі у формі презентацій), коротких письмових / тестових робіт. За опрацювання тем, визначених для семінарських занять студент може отримати максимально 20 балів. Відповідна форма активності студентів оцінюється за стобальною системою. У кінці семестру сума всіх оцінок ділиться на кількість оцінок та множиться на 4.

Контроль засвоєння знань та навичок, що базуються на лекційному матеріалі, здійснюється шляхом написання студентами контрольної роботи (у розгорнутій та/або тестовій формі). За опрацювання тем, визначених для семінарських занять, студент може отримати максимально 20 балів.

Навики роботи із науковою літературою, вміння аналізувати знайдені матеріали, робити висновки та узагальнення студенти реалізують шляхом написання індивідуальних робіт. Індивідуальна робота оцінюється максимально у 10 балів.

Підсумковий семестровий контроль дисципліни здійснюється у формі екзамену та передбачає виконання письмових екзаменаційних завдань, які містять як розгорнуті, так і тестові завдання. На екзамен виносяться питання, передбачені робочою навчальною програмою дисципліни, які потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання та застосувати їх для вирішення практичних завдань. Перед екзаменами у терміни, визначені розкладом, обов'язково проводяться консультації. Перелік екзаменаційних питань містяться у силабусі, а також доводяться до здобувачів вищої освіти лектором на консультації.

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»](#) (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#) (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з

теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
<p style="text-align: center;">Література:</p> <p>Зовнішня політика країн Центральної та Східної Європи: Навчальний посібник для студентів / Кер. авт. колективу О.В.Крапівін. – Донецьк, 2012. – 274 с.</p> <p>Яровий Валерій. Новітня історія Центральноєвропейських та Балканських країн. ХХ століття: Підручник для вищих навч. закладів. – К.: Генеза, 2005.- 816с.</p> <p>Історія новітнього часу країн Центральної та Південно-Східної Європи 1944–1994 рр. Валерій Яровий Сергій Антонюк Андрій Чепусов</p> <p>Рудько С.О. Історія Центрально-Східної Європи (кін.ХVІІІ - поч. ХХІ ст.): Навчально-методичний посібник з курсу. - Вид. 2-ге, доповнене. – Острог, 2010. – 220 с.</p> <p>Булатова О. В. Регіональна складова глобальних інтеграційних процесів : монографія. Донецьк : ДонНУ, 2012. 386 с.</p> <p>Зовнішня політика країн Європи. Частина 1 : навчальний посібник, О. Л. Гільченко, М. А. Светлакова, М. В. Булик. Маріуполь : МДУ, 2021. 156 с.</p> <p>Струтинська Т.З. Зовнішня політика країн ЦСЄ та ПЄЄ: методичні вказівки для студентів денної форми навчання спеціальності 291 'Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії'. / Т.З. Струтинська - Івано-Франківськ: факультет історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022. - 52 с.</p> <p>Струтинська Тетяна, Гушпіт Оксана Європейський напрям зовнішньої політики Дональда Трампа. Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. – Івано-Франківськ: ЛІК, Вип.13. – 2019. С. 178 – 184.</p> <p>Струтинська Тетяна, Мартисевич Алла Основні напрями польсько-німецької співпраці. Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. – Івано-Франківськ: ЛІК, Вип.14. – 2020. С. 240-250.</p> <p>Strutynska T., Stetsiuk N., Boichuk O. Politization of history and its role on the international relations: theoretical and empirical analysis on example of polish-german relation. Vol 1 No 151</p>	

(2022): Actual Problems of International Relations. Pp. 10-26. URL: <http://apir.iir.edu.ua/index.php/apmv/article/view/3817>

Tetiana Strutynska, Voter Turnout during Local Elections in Poland and Ukraine, Samorząd terytorialny Polski Wschodniej wobec wyzwania rozwoju regionalnego. Polskie doświadczenia i wnioski dla Ukrainy, liczba stron 288, Wydawca: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie, Chełmskie Towarzystwo Naukowe, Chełm, 2017, red. Iwona Lasek- Surowiec , s. 249-259.

Струтинська Т. Конституційні засади проведення місцевих виборів в Україні та країнах Вишеградської групи, Samorząd terytorialny w konstytucjach wybranych państw Europy Srodkowo-Wschodniej. Wydawca: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie, Chełm, 2018, red. Iwona Lasek-Surowiec. – S. 103-112.

Міжнародні відносини та зовнішня політика 1980-2000 роки [Текст]: підручник/Л. Ф. Гайдуков (кер. авт. кол.) , В. Г. Кремень та ін.-К.:Либідь,2001 .-624 с.-966-06-0201-4 .-1,58 Шифр: 66.4(0)я73 Авторський знак: М58

Україна - Угорщина: спільне минуле та сьогодення [Текст]: матеріали міжнародної наукової конференції (Київ, 14-16 квітня 2005 р.)/від. ред. В.А.Смолій .-К.:Ін-т історії України НАН України,2006 .-275 с.-966-02-4032-5 .-30,00 Шифр: 66.4(4Укр) Авторський знак: У45

Шлях Словаччини до НАТО [Текст] .-К.:Демократичні ініціативи,2007 .-164 с.-978-966-96606-7-1 .-30,00 Шифр: 66.4(4Сло) Авторський знак: Ш40

Бартушка В. Чеський погляд на питання європейської енергетичної безпеки//Економічний часопис - XXI.-К.:ред.ж-лу,2008.-7-8 .-С.10-11.

Вояковський Даріуш Ментальні кордони в Європі без кордонів [Текст] .-К.:Ніка-Центр,2012 .-320 с.-Серія "Зміна парадигми";Вип. 16 .-978-966-521-621-6 .-68,60 Шифр: 66.4(0) Авторський знак: В79

Кріль Михайло Михайлович Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець ХХ-початок ХХІ ст.) [Текст] : навчальний посібник .-К.:Знання,2008 .-284 с.-978-966-346-410-7 .-45,00 Шифр: 94(4)(075.8) Авторський знак: К82

Кріль Михайло Михайлович. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець ХХ-початок ХХІ ст.) [Текст]: навчальний посібник.-3-те вид., випр. і доп., Рек. МОН .-К.:Знання,2013 .-278 с.-978-617-07-0126-8 .-50,00 Шифр: 63.3(0)я73 Авторський знак: К 82

Міжнародні відносини та світова політика. 1945 - 1980. Дати. Події. Факти [Текст]:навч. посібник .-К.:Либідь,2007 .-192 с.-978-966-06-0441-4 .-23,00

Шифр: 66.4(0)я73 Авторський знак: К84 Інтернет-ресурси:

нормативно-правова база України URL – <http://zakon3.rada.gov.ua>

офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>

офіційний сайт Верховної Ради України – <http://www.rada.gov.ua/>

Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України – <http://www.kmu.gov.ua/>

Європейська комісія (European Commission) – <http://ec.europa.eu/>

Рада Європейського Союзу – <https://www.consilium.europa.eu/>

Європейський Союз (European Union) – <http://europa.eu/>

Євроінтеграційний портал – <https://eu-ua.kmu.gov.ua/>

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>

Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого – <https://nlu.org.ua/>

Наукова бібліотека ПНУ – <http://lib.pnu.edu.ua/>

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

7. Контактна інформація

Кафедра	<p>Кафедра міжнародних відносин м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 1, каб. 103. Тел.: +80342 75-20-27 Email: https://kmv.pnu.edu.ua/ Ст. лаборант кафедри: Богачик-Дідович Юлія Ярославівна Сторінки в соцмережах: https://www.facebook.com/pnuir https://instagram.com/pnu_international_relations?igshid=MDM4ZDc5MmU=</p>
Викладач	 <p>Струтинська Тетяна Зіновіївна Кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин</p>
Контактна інформація викладача	<p>+80342 75-20-27 tetiana.z.strutynska@pnu.edu.ua</p>

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагиату/</p>
Пропуск занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного</u></p>

	<u>університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).</u>
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до <u>Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).</u>
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали , пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проекті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).</u> відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедр міжнародних відносин.
Неформальноосвіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується <u>Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.).</u>

Викладач

Струтинська Т.З.